

[Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.eba.com.ua/uk/abouteba/indices/tax-index>

3. Огоновський А.Р. Система податків в Україні та основні напрями її реформування // Науковий вісник. – 2008. – № 17.7 – С. 228-238.

Попко В.М.

студентка;

Прокопенко І.А.

*кандидат економічних наук, доцент,
Університет державної фіскальної служби України*

ОПОДАТКУВАННЯ ІНТЕРНЕТ-ТРЕЙДЕРІВ

Сучасний світовий ринок в даний час є складною комплексною системою, яка функціонує завдяки його складовим. Однією з найважливіших складових світової економіки є фінансовий ринок, який, насамперед, залежить від ефективного функціонування фондового ринку. Активну участь у реалізації процесів мобілізації, розподілу і перерозподілу фінансових ресурсів виконують фондові біржі, через які здійснюється укладення угод з купівлі-продажу цінних паперів та їх похідних. В умовах інформатизованого суспільства процес купівлі-продажу цінних паперів набув нової форми, а саме: відбувається здійснення вказаних процесів он-лайн режимі. Спосіб доступу до торгів на валютній, фондовій або товарній біржі з використанням інтернету, як засобу зв'язку, має назву інтернет-трейдинг (internet trading) та останнім часом швидко поширюється. В цих умовах, актуальним є питання оподаткування діяльності інтернет-трейдерів.

Дослідження інтернет-трейдингу, як способу доступу до торгів на фондовій біржі здійснювали Малишина К.А., Самарін В.В., Рекуненко І.І., Іскренко Л.П. Вчені Рекуненко І.І., Михайличенко Н.М. [5] розглядали також і деякі аспекти оподаткування інтернет-трейдингу.

Метою даної роботи є визначення сутності інтернет-трейдингу, та з'ясування особливостей здійснення оподаткування інтернет-трейдерів.

Важливим етапом розвитку біржових електронних торговельних систем стала організація доступу до найбільших міжнародних біржових і позабіржових торговельних систем з використанням мережі Інтернет [1].

До появи Інтернет-трейдингу в Україні процедура придбання цінних паперів вітчизняних компаній була досить громіздкою. Інвестору необхідно було звертатись до брокера інвестиційної компанії та замовляти купівлю паперу, заплативши за угоду комісійні. Гроші на придбання акцій інвестор передавав брокерові за договором довірчого управління. При цьому, купуючи папери в інтересах інвесторів, брокери часто обманювали їх, беручи акції на ринку набагато дешевше за повідомлену інвесторові ціну. Крім того, сума для таких інвестицій була досить високою [2].

З появою інтернет-трейдингу, – послуги, яка надана інвестиційним посередником (банком чи брокерською компанією), з'являється можливість у клієнта здійснювати купівлю-продаж цінних паперів і валюти в реальному часі через всевітню мережу Інтернет. Так. Інтернет-трейдинг (internet trading) – це спосіб доступу до торгів на валютній, фондовій або товарній біржі з використанням інтернету як засобу зв'язку [1].

Питання оподаткування інтернет-трейдерів залишається не достатньо врегульованим у вітчизняному законодавстві. В Україні діють два типи брокерів: уповноважені банки та небанківські ДЦ (дилерські центри), які не є резидентами України. Відповідно, і оподаткування прибутків трейдерів, що співпрацюють з ними, відбувається по-різному.

У випадку банківського трейдингу все відбувається достатньо просто, прозоро і абсолютно законно. Після укладання договору арбітражних операцій банк відкриває клієнту два рахунки: поточний та торговельний. Гроші, які клієнт вносить у касу банку, попадають на поточний рахунок. Потім трейдер, за допомогою Інтернет та програми клієнт-банку, з поточного рахунку переносить кошти на торговельний рахунок, після чого вони відображаються в терміналі. Для виведення коштів виконується зворотна процедура: в клієнт-банку кошти знімаються з торговельного рахунку на поточний, після чого стають доступними для отримання готівкою в касі банку [3].

Від моменту укладання договору банк відслідковує всі операції по переміщенню коштів клієнта між поточним та торговельним рахунками. Коли загальна сума виведених коштів перевищує суму коштів заведених, з різниці банк починає утримувати податок з доходів фізичних осіб (далі – ПДФО) за уніфікованою ставкою 18% [4].

В цьому випадку банк виконує роль податкового агента клієнта, а отже, все відбувається в автоматичному режимі і трейдеру не потрібно

виконувати жодних операцій щодо дотримання податкового законодавства.

Що ж до оподаткування торгівлі через небанківські ДЦ, то інформація про рух коштів на картках фізичних осіб та про грошові перекази на користь фізичних осіб не потрапляє автоматично до контролюючих (фіскальних) органів так, як це відбувається по транзакціях суб'єктів підприємницької діяльності. Звичайно, орган фіскальної служби може отримати таку інформацію, але це відбувається тільки за рішенням суду. Тому виникає проблема зі сплатою податків, адже більшість приватних інтернет-трейдерів не бажають легалізувати свої доходи і, відповідно не сплачують податки.

Крім того, для добросовісного приватного інтернет-трейдера з'являються труднощі зі плати податків зі своєї діяльності. Перш за все, – це недосконала законодавча база стосовно даного питання. Існує два способи організації оподаткування доходів інтернет-трейдера.

Перший – коли трейдер працює, як фізична особа, не реєструючись, як суб'єкт підприємницької діяльності. У цьому випадку на початку року, наступного за звітним, трейдер повинен звернутися до Державної фіскальної служби України (далі – ДФС) і заповнити бланк «Податкова декларація про майновий стан і доходи». Але слід враховувати, що фізична особа, яка не є суб'єктом підприємницької діяльності, не повинна вести ніякого обліку, тому перевірити правдивість задекларованої суми доходу дуже важко. Єдина ситуація, при якій вбачається імовірність спроби якогось розслідування з боку контролюючих органів – дуже велика сума доходу, явно не співставна з задекларованим видом діяльності [3].

Другий варіант – реєстрація трейдера, як фізичної особи-підприємця – платника єдиного податку. Варто обрати другу групу платників та якийсь із видів діяльності, які можна виконувати віддалено (переклади, копірайтинг, веб-дизайн, програмування тощо), щоб легко можна було пояснити оплату переказами або зарахуванням на картку. Така схема буде привабливою тим, що замість 18% ПДФО, трейдер заплатить фіксовану ставку єдиного податку (ЄП) та єдиного соціального внеску (ЄСВ) [4].

Підсумовуючи вище наведену інформацію, можна сказати, що оподаткування діяльності інтернет-трейдерів в Україні недостатньо вивчене. Законодавство в цій сфері є недосконалим. Для трейдерів фізичних осіб є

можливість ухилятися від сплати податків. В свою чергу, держава втрачає можливість отримувати надходження до бюджету. Для прикладу, у Німеччині надходження у вигляді податків на маржинальну торгівлю в державну казну становлять близько 1 мільярда євро [5, с. 135].

Таким чином, реорганізувавши законодавчу базу валютної торгівлі на Форекс, ринку міжбанківського обміну валютою, можливо певною мірою поліпшити ситуацію з дефіцитом державного бюджету, й тим самим покращити економіку держави в цілому. Для цього слід створити орган ліцензування та регулювання діяльності інтернет-трейдерів; працювати над утворенням позитивного іміджу сектору ринку форекс-торгівлі серед приватних гравців, та підвищувати фінансову грамотність населення; спростити механізм участі у торгівлі на біржі Форекс (валютному ринку) для приватних гравців.

Це дозволить фінансово-активним верствам населення отримати джерело додаткового доходу, а державі – додаткові податкові надходження до бюджету.

Список використаних джерел:

1. Интернет-трейдинг в действии [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://fxp-t.ru/?p=38>
2. Дружерученко К. Віртуальний інвестор // Контракти. – 2009. – № 27. – С. 16-17.
3. Особливості оподаткування для форекс трейдерів [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://forexforum.com.ua/showthread.php?t=153> – Загол. з екрану.
4. Податковий кодекс України, затверджений Верховною Радою України від 02 грудня 2010 р. № 2755-VI зі змінами від 01.01.17 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua>
5. Михайличенко Н. М., Мірошніченко О. О. Проблеми та перспективи forex-сектору біржової діяльності в умовах України / Н. М. Михайличенко, О. О. Мірошніченко // Вісник Донбаської державної машинобудівної академії. – № 3(39). – 2016. – С. 133-136.